

BOEKBESPREKING

Gebeld bij bestuurlijke bonje

Pascale Georgopoulou, *oud-griffier, zelfstandig adviseur binnen de publieke zaak*

Je hoeft maar een boekhandel binnen te lopen en de stralende portretten van politici, artiesten en zakenmensen grijzen je tegemoet. Hun (auto)biografieën liggen er in stapels, het bewijs dat het genre nooit aan populariteit heeft ingeboet.

Ging het vroeger om een intussen overleden persoonlijkheid, nu gaat het om het hedendaagse equivalent. We verlangen naar de achterkant van de feiten en smullen van de smeuge anekdotes. Smullen! Dat kwam als eerste bij mij op bij het lezen van het boek 'Gebeld bij bestuurlijke bonje'.

De 'gedoe-bestrijdende' bestuurder

De schrijvers Vincent van Stipdonk en Hester Tjalma, voor wie het lokaal bestuur geen geheimen heeft, interviewden acht burgemeesters en wethouders. Ze gingen op zoek naar hun motivatie en aanpak: wat werkt wel en wat juist niet binnen een 'gedoe-gemeente'? Wat kunnen anderen daarvan leren?

De auteurs zochten ook naar het antwoord op de vraag: 'wie is er zo gek om daar als wethouder of als burgemeester aan de slag te gaan'. De interviews geven

oplossen daarvan ligt bij personen en in het bijzonder bij de gebelde bestuurder. "Ik ben vooral blij dat het vertrouwen terug is", constateert Cor Lamers, burgemeester van Schiedam als zijn belangrijkste streven, tip en succes. Voor het succes van een bestuurder is inhoudelijke kennis of ervaring niet per se doorslaggevend. Het gaat om authenticiteit en de frisse blik. Burgemeester van Roermond Rianne Donders bijvoorbeeld is een open bestuurder, "Ik leg bij de mensen op mijn heen regelmatig mijn zorgen op tafel. Ik heb daar veel aan." Een andere belangrijke eigenschap van bestuurders is dienstbaarheid met hart voor de publieke zaak. "Ik geloof niet in een strategie, stijl of andere managementtrucs. Het draait om liefde voor de mens en voor de stad. En uiteindelijk gaat wel om de inhoud", volgens Jos Huizinga, wethouder in Noordenveld.

Het zijn verhalen van bestuurders die positieve resultaten hebben behaald en overwegend tevreden terugblikken

op een toegankelijke manier een kijkje in de keuken van de 'gedoe-bestrijdende' bestuurder. Vermakelijk om te lezen, ietwat lichtvoetig, maar vooral boordevol anekdotes, tips en lessen. Dat is tegelijkertijd ook een nadeel van het boek: in elk verhaal zijn wel tien, twintig of nog meer tips te ontdekken. Elke interventie van de betreffende bestuurder was waardevol, effectief, nagenoeg briljant. Lastig om daar lessen uit te trekken, je mist het lijstje met de top-tips. Bovendien blijkt al gauw dat die tips specifiek en contextafhankelijk zijn, elders werkt het niet.

Frisse blik

Toch zijn er wel degelijk rode draden uit de verhalen te halen. In gedoe-gemeenten liggen er bijvoorbeeld persoonlijke factoren ten grondslag aan bestuurlijke problemen. Ook de sleutel voor het

Luisteren is een van de belangrijkste vaardigheden. Steven de Vreeze, oud-waarnemend burgemeester van onder meer Oude IJsselstreek, zegt: "Na vijf gesprekken zie je van alles terugkomen, na tien gesprekken heb je een vrij duidelijk beeld, na twintig gesprekken heb je een mening". Maar al met al geldt vooral wat Dick de Cloe, oud-waarnemend burgemeester van onder meer Maasdriel, stelt: "Je moet ook een beetje durven, lef hebben en niet bang zijn".

Drijfveren en twijfels

De schrijvers geven de geïnterviewde bestuurders veel ruimte om hun persoonlijk verhaal te vertellen. Daardoor komen we dicht bij de persoon achter het ambt, bij zijn/haar drijfveren en twijfels. Tegelijkertijd gaat dat verhaal gepaard met het veelvuldig gebruik van

'ik' en kan daardoor overkomen als opdeborst-klopperij.

Wat verder opvalt, is dat de geïnterviewde bestuurders met Mirjam van 't Veld als enige onder de vijftig, in de fase in hun loopbaan zitten dat ze wellicht weinig te verliezen hebben, weinig (meer) hoeven te bewijzen en daardoor vrijuit kunnen reflecteren op hun wapenfeiten en succesaanpakken.

De verhalen zijn met andere woorden de verhalen van bestuurders die het goed hebben, die positieve resultaten hebben behaald en overwegend tevreden terugblikken. Het meest, signaleren van Stipdonk en Tjalma, leer je echter van de fouten en de mislukkingen. Jammer genoeg zijn die bestuurders (nog) niet bereid hun verhaal te delen. Van fouten kun je leren, maar dat is binnen de publieke zaak toch te kwetsbaar en persoonlijk niet opportuun. We moeten het doen met de voorzichtige zelfreflecties in de succesverhalen.

Het boek is geen naslagwerk. Het is bovenal een sfeerimpressie en een inkijkje in het functioneren van het lokaal bestuur. Ergens leest het boek ook als een ode aan de bestuurders die het aandurven en er in beroerde omstandigheden het beste van maken. ■

Gebeld bij bestuurlijke bonje, Acht burgemeesters en wethouders die aan de slag gingen in "gedoe-gemeenten", door Vincent van Stipdonk en Hester Tjalma, 2018, Sdu, ISBN 9789012402248.

Georgopoulou.pascale@gmail.com